

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 2. Virginitatis excellentia, laudes. Ex Veteri &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

TITULUS XIV. VIRGINITAS.

§. I.

Figurae, Symbola.

IN vestitu deaurato. Ps. 44. 10. Quid est vestitus aureus, nisi decor, & honor, corporis Virginalis? S. Gregor. l. 6. Expos. in 1. Reg. 15. 1.

Aliud centesimum. Matth. 13. 8. Porro centesimus numerus (diligenter quæso Lector attende) de sinistra transfertur ad dextram; & eisdem quidem digitis, sed non eadem manu; quibus in læva nuptæ significantur, & viduæ; circulum faciens, exprimit Virginitatis coronam. S. Hieron. l. 1. adv. Jovinian. ubi per triginta intelligit nuptias, per sexaginta viduas. Quod dicit, aliud centesimum, aliud sexagesimum, aliud tricesimum. Centesimum Martyrum, propter sanctitatem vitæ, vel contemptum mortis. Sexagesimum Virginum, propter otium interius. Tricesimum Conjugatorum: quia hæc est ætas præliantium. S. August. l. 1. r. 99. Evang. q. 10.

Bonus hortus virginitas, quæ plurimos boni ferat fructus odoris. Hortus clausus Cant. 4. 12. quia undique vallata est muro castitatis. Fons signatus: eò quod virginitas sit fons, & origo, pudicitiae; quæ inviolata custodiat virginitatis signacula: in quo fonte imago Dei luceat. S. Ambros. in Cant. 4. hic.

Digna Virginitas, quæ apibus comparetur: sic laboriosa, sic pudica, sic continens. Rore pascitur apis; nescit concubitus, mella componit. Ros quoque Virginis, est sermo divinus: quia, sicut ros, verba Dei descendunt &c. Idem l. 1. de Virginitibus post medium.

Vellus Judic. 6. 37. Virginem præsignat. Vellus enim, sicut cum sit de corpore, corporis non subiacet passioni: ita Virginitas, cum sit in carne, vitia carnis ignorat. S. Ildephonus l. 6. de Assumpt. B. V.

Virginitas flos est: qui, si debito modo servetur, non decedit; quem ventus temporalis prosperitatis non dejicit; nec hyems adverstatis lædit. S. Thom. Aqu. de erudit. princ. l. 5. c. 54.

Virginitas assimilatur cedro: est odoris jucundi, quæ serpentes, id est, demones fugat. Nunquam à tineæ, vel aliò verme, corroditur. Sic corpora mortificata per abstinentiam in cedro, id est, virginitate, incorrupta servantur. Geminiani l. 3. c. 80.

§. II.

Virginitatis excellentia, laudes.

Ex Veteri.

ADAM verò cognovit uxorem suam Evam. Gen. 4. 1. Quamdiu in paradiso Polyanth. Sacra. Tom. II.

fuit, mulier vocata est; & cognita viro non erat: ubi autem ejecta est de paradiso; tunc legitur, quia Adam cognovit Evam mulierem suam: & tunc concepit, & peperit filium. S. Ambros. lib. de instit. Virginis c. 5. Simul atque Deo non obtemperarunt (primi parentes) ac terra, cinisque, facti sunt; simul cum beata illa vivendi ratione virginitatis decus amiserunt: & unâ cum Deo semigravit ab eis castitas virginalis. Nam, quamdiu à diaboli servitute liberi fuerunt, ac Dominum suum sunt veriti, fuit penes eos Virginitas; quæ majori ipsis erat ornamento, quàm sit diadema regibus, aut aurea vestimenta. Postea verò quàm captivi fuerunt, & regiam ipsam exuerunt stolam - tunc unâ successit connubium, mortale hoc, & servile, vestimentum. S. Chrysof. lib. de virginit. Eva in paradiso virgo fuit; post pelliceas tunicas initium sumpsit nuptiarum. S. Hieron. ep. 22. ad Eustoch.

Nec quidquam est, quod non in mea sit potestate, vel non tradiderit mihi; præter te, quæ uxor eius es. Gen. 39. 9. Cur non dixit, præter te, quæ domina mea es? S. Ambros. l. 5. de Joseph: rectè uxor Domini, non ipsa Domina, dicitur, quæ non potuit extorquere, quod voluit imperare. Nam quomodo domina? quæ dominandi non habet affectum? quæ disciplinam dominæ non tenebat? - Ille Dominus, qui amantis non excipit faces. Bæza t. 1. l. 1. c. 7. §. 10. Puritas virginalis, non est, nisi dominium; quod persona recipit super sensualitatem corporis. S. Vinc. Ferr. l. de S. Martha.

Ut ascenderent extra Bethuliam. Judith 7. 1. Diabolus Virginum hostis: laus hæc earum maxima: neque enim diabolus odit graviter, nisi quod magnum est. Apoc. 16. 13. *de ore leonis, & de ore draconis, & de ore pseudo-propheta videt Joannes spiritus tres immundos.* Rupertus l. 10. in Apoc. propter istam causam spiritus dicuntur immundi, quia spurcissimi sunt: quia humanum genus, per suas suggestiones, multimodis immunditiæ, atque ignominie, passionibus afficiunt. Prima cum Virgine diabolo pugna. 2. Cor. 11. 3. *Serpens Evam seduxit in astutia sua.* Tertull. l. de virgin. velandis c. 5. adhuc felix, adhuc paradiso digna, adhuc virgo. Velloso in Judith 7. Paræn. 2.

Astitit regina à dextris tuis &c. Ps. 44. 10. Adverte, ô Virgo, quantum tibi Spiritus Sanctus, Scripturæ divinæ testificatione, detulerit: regnum, aurum, pulchritudinem. Regnum; vel quia sponsa es regni æterni; vel quia invictum animum gerens, ab illecebris voluptatum non captiva haberis; sed quasi regina dominaris. S. Ambros. l. 1. de virginit.

Rrr rr

In

In medio juvenularum tympanistrarum. Pl. 67. 26. Juvenulas tympanistras puellas vocat, Virginitatem exercentes, & divinam symphoniam Deo afferentes. B. Theodoretus hic.

Qua est ista? que progreditur &c. Cant. 6. 9. Confurgit Ecclesia quasi aurora; cum, spretis tenebrarum operibus, castè, & sobriè, vivit in conjugatis: pulchra ut luna; cum in continentibus candido nitore resplendet: electa ut sol; cum in Virginitibus perfectionis decore refulget. S. Justus Orgelithic.

Sacerdotes ejus gementes, Virgines ejus squalide. Thren. 1. 4. Virginitas rectè Sacerdotio copulatur; eò quòd sint regale Sacerdotium omnes. S. Paschas. hic.

Ex Novo.

Et erat subditus illis. Luc. 2. 51. Magna est Virginitas dignitas prorogata, quia Christus duabus virginibus factus est subditus: ut moverint hoc sacramentum homines; quòd illorum Christus complet vota, desideria perficit; qui se puritati, & munditiæ tradiderunt. Et spes magna facta est amantibus cœlestem vitam, quantà sit eis Christus in illa patria familiaritate donandus, qui duobus castis in hac vita factus est subditus. Sim. Cass. l. 2. c. 29.

Virgo cogitat, quæ Domini sunt. 1. Cor. 7. 34. ut nihil aliud esset, ut nulla merces alia virginem sequeretur; sufficeret ei hæc sola prælatio; cogitare, quæ Domini sunt. S. Hieron. l. 1. adv. Jovin.

Ex Patribus, & alijs.

Nunc nobis ad Virgines sermo est - flos est ille Ecclesiastici germinis; decus, atque ornamentum, gratiæ spiritualis; læta indoles; laudis, & honoris opus integrum, atque incorruptum. Dei imago, respondens ad sanctimoniam Domini, illustrior portio gregis Christi. S. Cyprianus l. de disc. & hab. Virg.

Non ideo laudabilis Virginitas, quia & in Martyribus reperitur; sed quia ipsa Martyres faciat. S. Ambrosius l. 1. de Virginitibus. Sub initium.

Sola est Virginitas, quæ suaderi potest, imperari non potest: res magis voti, quam præcepti. S. Ambrosius, adhortat. ad Virgines. Post initium.

Bona virginitatis via; sed sublimis, & ardua, validiores requirit. Id. ep. 82.

Melior es patre tuo, qui nuptias contempstisti: & tu melior matre tuâ, quæ nuptias contempstisti. Etenim melior est virginalis sanctitas, quam pudicitia conjugalis. S. August. l. 53. de verb. D.

Qui servivimus in Lege nuptijs, Virginitati in Evangelio servivimus. S. Hieron. l. 1. contra Jovinianum.

Quomodo absque cæteris operibus Virginitas sola non salvat; hic apparet; quòd absque Virginitate, puritate, continentia, castitate, imperfecta sunt. Idem ibidem.

Romanus populus quantò honore Virgines semper habuerit, hinc apparet; quòd Consules, & Imperatores, & in curribus triumphantes; qui de superatis gentibus trophæa referebant, & omnis dignitatis gradus; eis de via cedere solitus sit. Idem ibidem.

Tam magnum voluit Deus esse bonum Virginitatis; ut illud non aliunde, sed ex vocabulo dignaretur nominare virtutis. Virginitas itaque si quis velit diligenter considerare vocabulum, ex virtutis inveniet nomine derivatum. B. Fulgentius ep. 3. ad Probum de Virginitate.

Nec dubitamus dicere: tantum à sancta virginitate, carnis, & spiritus, Fidelium conjugatorum (licet à Deo concessum) infirmæ mortalisque, carnis hujus distare concubitum; quantum similitudo pecorum ab imitatione discernitur angelorum. Idem ibidem.

Virginitas est bonum: id quoque ego fateor. Atqui nuptijs etiam melior: ac istud tibi assentior: ac, si libet, illud adjungam: tantò nuptijs præstare, quantò cœlum terræ; quantò hominibus angeli antecellunt. Ac, si quid præterea audendum est - etiam magis. S. Chrysof. l. de virginib.

Quid virginitate suavius? quid pulchrius? quid illustrius? Etenim ipsis solis radijs fulgores splendidioremit. Nos verò, ab omnibus terrenis rebus avocans, sic afficit; ut solem justitiæ puris, & intentis, oculis intueamur. Idem ibidem.

Vos estis, quæ, secundum nobilitatem generis, flores estis Ecclesiæ: quæ virore pudicitiae, & splendore castæ dilectionis, sponsoserta componitis; & coronam spineam mutatis quotidie in gloriam triumphantis. S. Paschasius l. 1. in Pl. 44.

Semper est angelis cognata Virginitas. In carne præter carnem vivere, non terrena vita est, sed cœlestis. - Esse angelum, felicitatis est; virginem esse, virtutis. S. Chrysol. l. 143.

Soli eos, qui virginitatem amplexi sunt; Lunæ autem eos, qui continentiam; ac denique stellis eos, qui honorabile conjugium, amplexi sunt, atque conservârunt, comparare licet: maximè cum D. Paulus calculum suum addat, & dicat: *alia claritas solis, alia claritas luna, & alia claritas stellarum.* 1. Cor. 15. 41. S. Ilidorus Pelus. l. 3. ep. 341.

Virginitas est, quæ cunctorum edidit vitam, regina virtutum; sponsa, atque pronuba Christi. B. Theodorus Studita l. 65.

Triplex corona legitur in Scriptura: una aurea, altera stelleræ, tertia lapidea. Prima datur Virginitibus, secunda Prædicantibus, tertia Martyribus. Aurum enim, quia incorruptibile, significat incorruptionem; seu carnis integritatem: stella deviantium est directiva: lapis, propter suam soliditatem, significat patientiæ firmitatem. S. Bonaventura l. 2. de S. Bartholomæo.

Virgini-

Virginitas curtus igneus est; sursum ferens, quem vehit. Blesensis in festo OO. SS.

Supplementum angelicæ ruinæ ex folis virginibus fieri verisimile est; cum alij tantâ non accedant ad Angelos affinitate. Imò, teste veritate Luc. 5. 36., novi panni non congruè assuuntur panno veteri; sicut è contrario commistura veteris non bene assueretur novo. Quod, etsi in Scriptura non adeò inveniatur expressum; sufficere tamen potest ad ejus assertionem, quòd neque nubent &c. Sed erunt sicut angeli Dei. Matth. 22. 30. Idem f. 28. in assumpt. B. Virg.

§. III.

Virginitatis prærogativa, gratia, speciales revelationes &c.

Tunc Holofernes præcepit servis suis, ut comprehenderent Achior, & perducerent eum in Bethuliam. Judith 6. 7. Bethulia idem est, quod Dei Virgo. Huc missus ab Holoferne Achior, lucis frater. Quò enim lucis candorem mitti oportebat, nisi ad Dei Virginem? nam Virginitas multò splendore luget. Sibyllis profuit ad sapientiam Virginitas. S. Hieron. l. 1. contra Jovin. quarum insigne virginitas; & virginitatis præmium, divinatio. Velloso in Judith 6. Paræn. 1.

Dominus est. Joan. 21. 7. Solus Joannes, Christo apparente piscantibus, eum, & primus agnovit. S. Hieron. l. 1. contra Jovinianum: Solus Virgo Virginem agnoscit. Et S. Cyrillus: Joannes propter mentis puritatem, & cordis, oculorum acumen, ad intelligendum erat aptissimus. Unde solus signum statim intellexit, & Christum adesse cognovit, & alijs, nihil dubitans, significavit. Cornelius in ep. S. Joannis Proemio. Inter omnes sanctos Apostolos, & Evangelistas, de nullo legitur, tot, tantæque, revelationes habuisse; sicut S. Joannes Evang., & S. Paulus. Cujus ratio esse videtur: quia hi duo sacri viri erant Virgines; cæteri verò non; quia erant conjugati, ut S. Ambrosius affirmat super ep. 2. Cor. c. 11. Diez. conc. 2. in Comm. Virg. Joannes magnus paradisi fluvius, qui ex principali sui fontis origine profluens, squalentia deserta humanarum mentium irrigat. Et non immeritò tam profunda, tam supereminens revelatio Deitatis Virgini debebatur: ut qui carnis sibimet amputavit illecebras, felici commercio pro carnali dulcedine, cœlestium epularum divitijs fruereetur. B. Petrus Damiani f. 1. de S. Joanne.

Huic erant quatuor filie prophetantes. Act. 21. 9. Sapientia præmium est Virginitatis: ut patet in Sybillis, quæ ob Virginitatem tantum donum assecuta. Sylveira hic.

Prudentes animæ, & mundæ, ut Virgines; cum intelligant se sitas esse in mundana inficitia; lumen accendunt, & mentem excitant; tenebras illuminant, & ignorantiam expellunt. S. Clemens Alex. l. 5. Strom. c. 2. de Virginit. prud.

Polyanth. Sacra Tom. II.

In castitate, & scientia. 2. Cor. 6. 6. In qua virtutum conjugatione evidentissimè nos voluit erudire; de castitate ad scientiam perveniri. Nestor apud Cassian. Coll. 14. c. 16.

Quid aliud Virgines sanctas, nisi Dei Secretarias, dixerim? His sua Deus pandit arcana, his abscondita mysteria revelat: has visitant angeli; has perficiunt, has exornant thesauris cœlestibus. S. Thom. Vill. Conc. 2. de S. Dorothea.

§. IV.

*Alia gratia, & dona.**Ex Veteri.*

ET post hæc mortuus est Josue. Jos. 24. 29. Invenies, tantum Principem nullò planctu sepeliri. Diebus septuaginta Jacob defunctus deploratur. Gen. 50. 3. Aaron triginta Num. 20. 30, totidem Moyses. Deut. 34. 8. S. Hieron. l. 1. contra Jovin: Moyses moriens plangitur à populo Israel: Jesus autem quasi victurus post mortem non plangitur: nuptiæ enim finiuntur in morte; Virginitas post mortem incipit coronari. S. Bernardus ep. 42. hæc enim est instar odoriferi balsami, quò condita cadavera incorrupta servantur. Escobar t. 1. Mir. Chr. P. 4. Sect. 9. Obf. 3.

Introduxit me in cellam vinariam. Cant. 2. 4. Cur ad tantam affluentiam donorum inducitur? Dictum paulò antè de ea: *sicut lilium inter spinas*; ubi per lilium Virginitas, & puritas animæ, laudantur, teste S. Ambrosius. l. de Virgin. S. Bernardo f. 48.

Pascitur inter lilia. Cant. 2. 16. Chald. *inter rosas.* Septuag. *Pastorem agens in lilijs.* Hebraicè verti potest: qui pascitur lilijs, id est, oblectatur Virginibus, æquè ac virtutibus. Cornelius hic. Pascitur inter lilia, cum in corde virginum requiescit; vel cum illic per gratiam, quam ipse tribuit, quotidie augetur, & proficit. S. Justus Orgel. in Cant. 6. O candens lilium! ô tener, & delicate, flos; vide, quomodo cautè ambules inter spinas. Plenus est Mundus spinis. Versari in his, & minimè lædi; divinæ potentia est, non virtutis tuæ. Sed confidite, inquit, ego vici Mundum. Considera lilia agri; quomodo inter spinas vigent, & nitent. Si fœnum, quod hodie est, &c. Deus sic custodit; quantò magis amicam, & sponsam suam charissimam? S. Bernardus f. 48. in Cant.

Tolle illum (Jeremiam) nihilq; ei mali facias. Jerem. 39. 12. Præceperat Nabuchodonosor de Jeremia, multà de eo curâ providente Deò. Cur de sacra Domo id non mandat? cur non de tota Jerusalem? Quidquid grande est in Jerosolyma, donat flammis; unum servat Jeremiam. Sed Jeremias, Virgo est. S. Hieron. hoc enim verum Dei templum est, & hæc Sancta Sanctorum; quæ virginitatis puritate Domino consecrantur. Velloso in Judith 6. Paræn. 5.

Consolabor te Virgo, filia Sion. Thren. 2. 13. Quam filiam dixerat, appellavit & Virginem;

Rrr rr 2

ginem;